

صبا

روزنامه فرهنگ و هنر

پانته آ سیروس

بازیگر سریال «بانوی سردار» در گفت‌وگو با «صبا»:

مطمئن بودم!

هیچ شناختی از «بی‌بی مریم» نداشتم

گفت‌وگو با رویا جاویدنیا به بهانه پخش سریال «سایه‌بان» از آی‌فیلم

سریال نباید به مردم دروغ بگوید

گزارش «صبا» از روایت «رادیو پیام» درباره حرکت امام حسین (ع) از مکه به کربلا

تقویم تاریخ عاشورا در «روز شمار محرم»

سرمقاله

حرف‌های مردم برای مردم

سیدرضا ضاعلی
منتقد

از منظر علم ارتباطات، کامل‌ترین شکل مدل ارتباطی که در عین حال دموکراتیک‌ترین شکل ارتباطی هم محسوب می‌شود، ارتباط دوسویه است، به این معنا که دیگر شاهد ارتباط خطی و یک‌سویه نیستیم که پیام از سوی فرستنده به گیرنده و مخاطب برسد بلکه مخاطب در عین حال، هم گیرنده است هم فرستنده. در این شکل ارتباطی، مخاطبان از تماشاگران منفعل و پذیرنده به تماشاگرانی کنشگر و پردازش‌کننده بدل می‌شوند که پیام را در دست و چشم‌پسته دریافت نمی‌کنند بلکه آن را از فیلترهای ذهنی و عقلانی خود عبور داده و در واقع به خوانش یک خبر یا پیام می‌پردازند.

ماهیت برنامه «نظر شما چیست؟» در شبکه هیسپان تی‌وی میثقی بر این نگرش و الگوی ارتباطی-رسانه‌ای است و همان‌طور که از نام و عنوان برنامه هم معلوم است، این پیام مخاطب است که محور قرار گرفته و اصلیت پیدا می‌کند؛ برنامه‌ای که تلاش می‌کند به جای سخن و نظر فلان سیاستمدار یا مدیر و کارشناس، نظر مردم را درباره رخدادها و رویدادهای روز بشنود. براساس همین منطق، در ذات برنامه، نوعی پیرنگ وجود دارد که رابطه علت و معلولی حوادث را جست‌وجو کرده و از طریق طرح پرسش، محتوای خود را بسط داده و پیش می‌برد. مثلاً در یکی از قسمت‌های این برنامه پرسش این بود که چرا آمریکا در امور هندووراس دخالت می‌کند؟ در این برنامه به دخالت‌های آشکار ایالات متحده در سیاست خارجی هندووراس پرداخته شده بود.

آنچه به جنابیت این برنامه می‌افزاید این است که مخاطب در برابر مخاطب قرار می‌گیرد و مردم به جای سخن کارشناس، سخن مردمی از جنس خود را می‌شنوند. در واقع تبادل و تفسیر اخبار و اطلاعات در لایه میانی و بین‌اجتماعی صورت گرفته و روند افقی دارد نه عمودی و از بالا به پایین. اگر چه از زاویه دید دیگری می‌توان آن را نوعی ارتباط عمودی از پایین به بالا دانست که اقق‌های نگاه جمله در هم تنیده شده و به یک هم‌افزایی عمومی منجر می‌شود. ضمن این که شاهد نوعی دموکراسی و عدالت اجتماعی در صورتی طیف‌پرسی‌شونده‌ها هستیم به این معنا که هم رده‌های سنی مختلف از پیر و جوان و میان‌سال، هم هر دو جنسیت زن و مرد و هم اقشار و طبقات اجتماعی، در این برنامه تغیرها و دیدگاه‌های خود را مطرح می‌کنند که این تعدد و تنوع در ویژگی‌های مصاحبه‌شوندگان به شکل‌گیری نوعی دموکراسی در تولید محتوا منجر شده و احساس هم‌دلی و اعتماد بیشتری را در مخاطبان برنامه تسبیب به مضمین مطرح‌شده فراهم می‌کند. تنوع و تعدد مصاحبه‌ها به عنوان یکی از ویژگی‌های مهم برنامه، از حیث فرمی و ساختار روایی نیز به آن ریتم پر شتاب‌تری بخشیده و جنابیت رسانه‌ای آن را بیشتر می‌کند. این فرم ریتمیک البته با مولفه‌های دیگری تأمین می‌شود مثلاً متن گفتار یا همان تریشن که در فواصل مصاحبه‌ها پخش می‌شود و واجد اطلاعات تحلیلی است که به تکمیل فرآیند شناختی در کلیت برنامه کمک می‌کند. بهره‌گیری از موسیقی که با تریشن‌ها همراه شده نیز به خوش‌ریتمی برنامه و جلوگیری از ملال و خستگی بیننده کمک می‌کند. تأکید کارگردان برنامه بر قاب‌ها و تماهای بسته در مصاحبه‌ها و در واقع بهره‌گیری از کلوزآپ در این‌جا هم بعد عاطفی و حسی گفته‌های مصاحبه‌شونده‌ها را برجسته می‌کند و هم همین مردم معمولی را به قهرمان‌هایی بدل می‌کند که نظرشان بسیار مهم و ارزشمند است.

با توجه به مصاحبه‌محور بودن برنامه، از لوکیشن‌های مختلفی در سطح شهر و اماکن عمومی استفاده شده که این تنوع بصری هم به ریتم بهتر برنامه کمک کرده است. البته پرسش‌ها و در واقع مضمون پرسش‌ها از جنرایی سیاسی مشخصی برخوردار نیست و در واقع مسائل مرتبط با آن به عنوان محتوای پرسش‌ها مورد استفاده قرار می‌گیرد در یک تعبیر آشنایی‌توان گفت «نظر شما چیست؟» برنامه‌ای است که حرف دل مردم را می‌زند؛ مردم آمریکای لاتین.